

22. juli-senteret

Fordypningstekst

Høyreekstremisme

Av Julie Ræstad Owe. Publisert i juni 2020.

Høyreekstremisme er en bred betegnelse, men med noen viktige felleslekk. Én viktig fellesnevner er en virkelighetsoppfatning som deler verden inn i «oss» og «dem». Forskerne Tore Bjørge og Anders Jupskås ved C-REX - Senter for ekstremismeforskning har beskrevet flere kjennetegn ved høyreekstremisme i Norge i dag:

- Antidemokratiske og autoritære tilbøyeligheter.
- En oppfatning av at forskjeller i fysiologi, kultur, religion, nasjonalitet, etnisitet eller seksuell legning gjør at ulike grupper mennesker har ulik verdi.
- Nativisme: At folk og stat er ett, og at fremmede truer dette fellesskapet.
- Antifeminisme: Et ønske om å gjenopprette tradisjonelle kjønnsroller.
- En konspirativ forståelse av verden: Sammensvergelses mellom en ytre og en indre fiende, hvor den indre fiende er forrædere som bistår den ytre fiende i å ødelegge «oss».
- Forestillinger om en eksistensiell truende, krigslignende tilstand: «Vårt folk er truet av en katastrofal undergang!»; «borgerkrigen kommer, eller pågår allerede!»; og «voldelig motstand er en legitim respons for å hindre dette».

Forskere bruker litt ulike definisjoner for ekstremisme og høyreekstremisme.

Ifølge filosof og ekstremismeforsker Lars Gule er menneskerettigheter og demokrati normer som utgjør et felles og globalt akseptert sentrum. Ekstremisme befinner seg i en ytterkant av et slikt normativt sentrum.

Mange vil også vektlegge viljen til å bruke vold for å nå politiske, ideologiske eller religiøse mål som et viktig kriterium for ekstremisme.

22. juli-senteret

Kildeliste

Bjørger, T. (Red.) (2018) *Høyreekstremisme i Norge. Utviklingstrekk, konspirasjonsteorier og forebyggingsstrategier*. Politihøgskolen, Oslo. Hentet fra: <https://phs.brage.unit.no/phs-xmlui/bitstream/handle/11250/2568904/hoyreekstremisme.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

Gule, L. (2013) *Ekstremismens kjennetegn*. Spartacus